

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 30824082-610 - **16571443**
Konu : Yazılı Soru Önergeleri

26 Ağustos 2026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

-Dosya (1 Takım)

VAN MİLLETVEKİLİ
SAYIN GÜLCAN KAÇMAZ SAYYIĞIT'IN
TBMM 7/40795 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLARI

7/40795 GK 113

SORULAR

6 Şubat 2023 tarihinde yaşanan deprem 11 ili etkilemiş, 53 bin insanın hayatını kaybetmesine ve yün bini aşkın kişinin yaralanmasına neden olmuştur. Depremden en çok etkilenen kentlerden olan Malatya'da da can kaybının yanında sosyo-ekonomik yıkım ve hasar büyük olmuştur. Çünkü binlerce bina ya yıkılmışımda ağır hasar alırken evlerini ve işyerlerini kaybeden yurttaşlar ciddi bir mağduriyet yaşamışlardır. Depremi üzerinden üç yıl geçmesine rağmen depremzedelerin mağduriyeti gerektiği ölçüde giderilmemiş, kış ortasında konteyner tahliye baskılan artmış, konut teslim süreçlerindeki belirsizlik giderilmemiş ve kentin yeniden inşasında şeffaf ve adalet kriterleri çerçevesinde adımlar atılmamıştır. Bu sebeple siyasi iktidar, ihmaller ve eksiklikler nedeniyle ciddi bir hukuki sorumsuzluğun da birincil muhatabı olmuştur.

Depremde yıkılan binalarla ilgili davalarda müteahhitler ve yapı denetçileri kısmen yargılanırken kamu görevlileri (belediye başkanları, valiler, bakanlık yetkilileri) büyük ölçüde sorumsuz tutulmuştur. Çünkü delillerin tamamen toplanmaması, enkazın hızlı bir şekilde kaldırılması ve bilirkişi raporlarında kamu kurumlarına sorumluluk atfedilmemesi yargı süreçleri üzerinde olumsuz bir rol oynamıştır. Bugün de idari yargıda tazminat davaları mümkün olsa da, idarelerin "hizmet kusuru" ve "mücbir sebep" savunmaları, afetzedelerin hak arayışını engellemekte; Malatya'daki davalarda (örneğin Trend Garden, Güner Sitesi, Hayat Sitesi, Kasapoğlu Apt. Hakimbey Apt.) verilen cezalar yetersiz kalmakta, yolsuzluk iddiaları ve denetim eksiklikleri yeterince soruşturulmamaktadır. Bu durum, Anayasa'nın eşitlik ve adalet ilkelerini ihlal etmekte; iktidarın siyasi dokunulmazlığı, gerçek sorumluların hesap vermesini önlemektedir.

Bu bağlamda;

- 1)Malatya İkizce Geçici Konaklama Merkezi'nde yaşayan depremzedelere 26 Ocak tarihinde gönderilen tahliye tebligatları kapsamında, 9 Şubat 2026'ya kadar konteynerleri boşaltmaları istenmiştir. Bu tebligatlar hangi yasal dayanağa göre hazırlanmıştır? Kış şartlarında tahliye kararı alınırken, afetzedelerin barınma alternatifleri nasıl sağlanmıştır?
- 2)Tahliye tebligatları alan depremzedeler arasında hak sahibi olmayan kiracılar, kamu personeli ve engelli bireyler bulunmaktadır. Bu gruplar için alternatif konaklama seçenekleri (örneğin geçici konutlar veya kira yardımı) neden sunulmamıştır? Elektrik kesintileriyle tahliye baskısı uygulandığı iddiaları doğru mudur?
- 3)Konteyner kentlerde hijyen, ısınma, su ve elektrik sorunları üç yıldır çözülememiştir. Kadınlar, çocuklar, yaşlılar ve engellilerin ihtiyaçlarına yönelik iyileştirmeler neden yapılmamıştır? Bu kentlerde kaç afetzedenin hâlâ konteynerlerde yaşadığı ve tahliye sonrası nereye yönlendirileceği konusunda net bir plan var mıdır?
- 4)TOKİ eliyle inşa edilen afet konutlarında teslim gecikmeleri devam etmektedir. Malatya'da tamamlandığı belirtilen 79 bin 660 bağımsız bölümün kaç fiilen teslim edilmiş, kaçında rutubet, küf, su sızıntısı gibi şikayetler rapor edilmiştir? Bu şikayetler için kaç düzeltme işlemi yapılmıştır?
- 5)Hak sahipliği süreçlerinde yaşanan belirsizlikler (örneğin rezerv alanlarda düşük değerli arsa teklifleri) nedeniyle kaç dava açılmış ve kaç yürütmeyi durdurma kararıyla sonuçlanmıştır? Bu davalar imar faaliyetlerini nasıl etkilemiştir?
- 6)Yerinde dönüşüm projelerinde uzlaşma zorlukları (örneğin 10 hak sahibinden birinin anlaşamaması) nedeniyle kaç proje askıya alınmıştır?
- 7)Ağır hasarlı binaların yıkımı hâlâ tamamlanmamıştır. Malatya'da kaç ağır hasarlı bina yıkılmayı beklemekte ve bu binalarda kaç kişi risk altında yaşamaktadır? Yıkım süreçlerindeki gecikmelerin nedeni

nedir?

8)Altyapı çalışmaları (yol, kanalizasyon, doğal gaz, elektrik) üst yapıya paralel ilerlememektedir. Malatya'da 811 kilometrelik doğal gaz altyapısı tamamlandığı belirtilse de, kaç konut hâlâ gazsızdır? İzinsiz kazılar nedeniyle yaşanan 776 hat hasarı için önlemler nelerdir?

9)Deprem sonrası nüfus kaybı ve göç devam etmektedir. Malatya'nın deprem öncesi nüfusuna dönmesi için hangi sosyo-ekonomik tedbirler alınmıştır? İşsizlik oranındaki artışa karşı kaç istihdam projesi hayata geçirilmiştir?

10)Eğitim ve sağlık altyapısındaki eksiklikler giderilmemiştir. Planlanan dersliklerin kaç tane tamamlanmış, deprem travması yaşayan çocuklar için kaç psikososyal destek programı uygulanmıştır?

11)Deprem davalarında (örneğin Trend Garden, Güner Sitesi, Hayat Sitesi, Kasapoğlu " Apt. Hakimbey Apt.) verilen cezalar yeterli midir? Yıkım, enkaz kaldırma ve yeniden inşada yolsuzluk iddiaları için kaç soruşturma açılmış ve sonuçlanmıştır?

12)Rezerv alan uygulamaları ve imar planlarında deprem öncesi onaylı planlar neden devre dışı bırakılmıştır? Bu kararlar hangi kriterlere göre alınmıştır ve kent planlaması neden parçalı hale getirilmiştir?

13)Konteyner çarşısı ve esnaf tahliyeleri sürecinde esnafa sağlanan destekler (kredi, kira yardımı) nelerdir? Kaç esnaf mağduriyet yaşamıştır?

14)Depremzedelerin aidat, elektrik ve doğalgaz masrafları nedeniyle konteynerlerde kalmayı tercih ettiği iddiaları doğru mudur? Bu masrafların hafifletilmesi için hangi adımlar atılmıştır?

15)Genel olarak, Malatya'da deprem sonrası yeniden inşada karşılaşılan engeller (dava, rezerv tartışmaları, katılımcılık eksikliği) için bakanlığınızın 2026 eylem planı nedir?

CEVAPLAR

Kahramanmaraş merkezli depremlerden sonra deprem bölgesindeki acil yaşamsal ihtiyaçların karşılanması ve kalıcı barınmanın tesis edilmesi amacıyla Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığımızın koordinasyonunda bölgedeki kalıcı konutların yapım süreci tüm illerde eşzamanlı olarak hızlı bir şekilde organize edilmiştir.

Afet sonrası mekânsal karar alma süreçlerinde hazırlanan imar planlarında konut alanları ile birlikte ihtiyaç duyulan kentsel sosyal ve teknik altyapı alanlarının da oluşturulmasıyla toplumun yalnızca fiziksel değil, sosyal olarak da yeniden inşası hedeflenmiştir. Eğitim, sağlık, ibadet ve yeşil alan gibi donatılar ile mahalle ölçeğinde bütünlük sağlanırken; yerleşimlerin altyapı ve ulaşım sistemlerine entegrasyonu da detaylı bir biçimde planlanmıştır. Ayrıca altyapı inşası süreçleri de üstlenilmiş; su, kanalizasyon, enerji ve iletişim hatlarından ulaşım yollarına kadar tüm altyapı unsurları, eşzamanlı ve bütüncül biçimde projelendirilmiştir.

06.02.2023 tarihinde meydana gelen depremlerden etkilenen yerlerde, 7269 sayılı Kanun kapsamında orta hasar ve üzeri hasarlı olarak tespit edilen yapıların maliklerince yerinde yeniden yapımına yönelik işlemler, 7452 sayılı Kanun'un Ek 1'inci maddesi kapsamında yürütülmektedir. Mezkûr madde, afetten hasar gören yapıların, maliklerince yerinde yeniden yapımının kolaylaştırılması amacıyla yürürlüğe konulmuş olup yeniden yapımına yönelik uygulamalar maliklerin salt çoğunluğunun kararına istinaden, kendi anlayacakları müteahhitler ile kendi belirledikleri koşullar çerçevesinde yapacakları sözleşmeler doğrultusunda yürütülmekte, maliklerce talep edilmesi halinde Bakanlığımızca 7700 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı uyarınca hibe ve kredi destekleri sağlanmaktadır.

Önergedeki diğer hususlara ilişkin bilgilerin İçişleri Bakanlığından (AFAD) edinilmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.